

SKYDDSFÖRESKRIFTER SANDS VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Sands vattenskyddsområde

Syftet med Sands vattenskyddsområde och dess föreskrifter är att skapa ett långsiktigt skydd av dricksvatten för boende i Sand. Vattnets kvalitet ska bibehållas eller förbättras. Föreskrifterna ska reglera och förhindra verksamheter och åtgärder som kan medföra förorening av råvattnet till Sands vattentäkt. Vid prövning av tillstånd ska den sökta verksamheten prövas individuellt gentemot detta syfte.

Huvudman för vattentäkten är Sollefteå kommun.

Utbredningen av fastställt vattenskyddsområde och dess olika zoner framgår av Bilaga 1a och 1b.

Vattentäktsson

Vattentäktssonen utgörs av ett inhägnat område kring de två uttagsbrunnarna på fastigheten Sand 2:33>2, som ägs av Sollefteå kommun.

Primär skyddszon

Den primära skyddszonerna omfattar:

- De områden där uppehållstiden för grundvattnet till uttagsbrunnarna bedöms vara 100 dygn från dess yttre gräns.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen omfattar:

- De områden där uppehållstiden för grundvattnet till uttagsbrunnarna bedöms vara mellan 100 dygn från dess inre gräns och 1 år från dess yttre.

Tertiär skyddszon

Den tertiära zonen omfattar:

- De områden som bedöms behöva skyddas för att skyddssyftet ska uppnås.

Skyddsföreskrifter för Sands vattentäkt

Dessa föreskrifter gäller inom det vattenskyddsområde som framgår av karta i bilaga 1. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär skyddszon sekundär skyddszon och tertiär skyddszon. I de fall skyddszonsgrensarna på kartan sammanfaller med väg, ska vägområdet anses ligga inom skyddszonerna.

Definitioner av begrepp

Arbetsfordon	Fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som är avsedda enbart för personbefordran och är försedd med 9 sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, bussar. Transportbilar, grävmaskiner, vält m.m. Även arbetsfordon uppställda för reparation inkluderas. Skogsbruksmaskiner faller in under denna definition.
Avverkning	Med avverkning avses föryngringsavverkning enligt Skogsvårdslagen som är ett halvt hektar eller större. Röjning, gallring och blädning som främjar skogens utveckling omfattas inte.
Avloppsvatten	Spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som använts för kylning, vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning eller vatten som avleds från en begravningsplats.
Bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel är kemiska eller biologiska produkter (växtskyddsmedel, biocidprodukt eller bioteknisk organism) som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer orsakar skada på egendom eller skadar människors eller djurs hälsa. Växtskyddsmedel används i huvudsak inom jordbruket medan biocidprodukter används i industriella sammanhang.
Hantering	Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.
Husbehovstäkt	Avgörande för om täkten skett för husbehov är om det utbrutna materialet använts inom fastigheten för dess eget behov för skötseln av en jordbruks- eller skogsfastighet och inte sålts eller på annat sätt utnyttjats kommersiellt. Som exempel nämns att ett cementgjuteris grusuttag från egen fastighet inte kan anses ske för husbehov.
Huvudman	Ägare av kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar med tillhörande ledningsnät.
Materialtäkt	Täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.
Maskinell markberedning	Åtgärd före sådd eller plantering inom skogsbruket.

**Miljöfarlig
verksamhet**

Avser all användning av mark, byggnader eller anläggningar som på ett eller annat sätt innebär utsläpp till mark, luft eller vatten eller annan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Den miljöfarliga verksamheten definieras i tre punkter:

- Direkta utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar till mark, vattenområde eller grundvatten.
- Risker för olägenheter som kan uppkomma genom andra former av utsläpp eller föroreningar från användning av mark, byggnader eller anläggningar, t ex deponier, verkstäder, m.fl.
- Risker för olägenheter i omgivningen utanför den störande verksamheten orsakade av buller, skakningar, ljus, joniserande strålning eller annat liknande

Skogsbruksåtgärder

Åtgärd som omfattas av skogsvårdslagen, till exempel föryngringsavverkning, röjning, gallring, uttag av skogsbränsle (grenar, och toppar och stubbar), skyddsdikning, dikesrensning, markberedning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, skogsbils- och traktorvägar, bas- och stickvägar, skogsgödsling, skogsmarkskalning och avlägg.

Upplag

Plats på marken eller i vattnet för uppläggning och förvaring av timmer, bark, sliprar, impregnerat trä, GROT (grenar, ris och toppar), spån och flis.

Uppställning

Uppställning innebär att ett fordon parkeras för en tid som avviker från normal användning av den aktuella fordonstypen. Med uppställning avses inte avställning för säsongsnyttjande av diverse fordon.

Växtnäringsämnen

Konstgödsel, stallgödsel, avloppsslam och liknande som syftar till att höja växtproduktionen.

**Yrkesmässig
verksamhet**

Såväl fysiska som juridiska personer kan bedriva yrkesmässig verksamhet. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva viss verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet, samt att ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

Föreskrifter

§ 1 Vattentäktsson

Inom vattentäktssonen får endast vattentäktssverksamhet bedrivas. Pumpanläggningar, dammar och brunnar ska vara inhägnade.

§ 2 Petroleumprodukter och andra kemikalier

Primär skyddszon:

Hantering av petroleumprodukter för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja för uppvärmning kräver tillstånd.

Det är i övrigt förbjudet att hantera mer än sammanlagt 50 liter petroleumprodukter eller andra brandfarliga vätskor. Från förbudet undantas drivmedel i maskiners och fordons egna tankar.

Det är förbjudet att ställa upp arbetsfordon som inte är i bruk om de inte är utrustade med skyddsanordningar eller placerade så att läckage till mark förhindras.

Det är förbjudet att tvätta motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken.

Den som bedriver verksamheter som innebär att fordon samlas vid arrangerade evenemang ska ha tillgång till rutiner och utrustning för uppsamling av spill från petroleumprodukter.

Sekundär skyddszon:

Hantering av mer än sammanlagt 50 liter petroleumprodukter eller andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd. Från kravet på tillstånd undantas drivmedel i maskiners och fordons egna tankar.

Det är förbjudet att tvätta motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken.

Den som bedriver verksamheter som innebär att fordon samlas vid arrangerade evenemang ska ha tillgång till rutiner och utrustning för uppsamling av spill från petroleumprodukter.

§ 3 Skogsbruk

Primär skyddszon:

Upplag av bark, flis, spån och timmer är förbjudet. Från förbudet undantas lagring av ved och andra träbaserade produkter för uppvärmning för husbehov.

Maskinell markberedning och avverkning kräver tillstånd.

Askåterföring, byggande av skogsbilväg och plantering med kemiskt skyddsbehandlade plantor kräver anmälan.

Spridning av växtnäring kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon:

Upplag av bark, flis, spån och timmer som varar mer än 6 månader kräver tillstånd. Från kravet på tillstånd undantas lagring av ved och andra träbaserade produkter för uppvärmning för husbehov.

Maskinell markberedning och avverkning kräver tillstånd.

Askåterföring, byggande av skogsbilväg och plantering med kemiskt skyddsbehandlade plantor kräver anmälan.

Spridning av växtnäring kräver tillstånd.

§ 4 Bekämpningsmedel

Primär och sekundär skyddszon:

Hantering av bekämpningsmedel är förbjuden. Från förbudet undantas skadedjursbekämpning på och i byggnader.

Tertiär skyddszon:

Hantering av bekämpningsmedel kräver tillstånd. Från kravet på tillstånd undantas skadedjursbekämpning på och i byggnader.

§ 5 Växtnäringsämnen

Primär och sekundär skyddszon:

Spridning av naturgödsel och yrkesmässig hantering av växtnäring kräver tillstånd. Från kravet på tillstånd undantas verksamhet som kräver tillstånd eller anmälan enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

§ 6 Hushållspillvatten

Primär och sekundär skyddszon:

Inrättande av avloppsanordning för infiltration eller utsläpp av avloppsvatten samt anläggande av sluten tank är förbjudet.

Avloppsanläggningar för hushållspillvatten som inrättas skall uppfylla kraven för ”hög skyddsnivå” enligt HVMFS 2016:17.

§ 7 Underhåll av järnväg

Primär och sekundär skyddszon:

Upplag av impregnerade träslipar är förbjudet. Upplag av andra typer av sliprar kräver tillstånd.

Tertiär skyddszon:

Upplag av impregnerade träslipar kräver tillstånd.

§ 8 Miljöfarlig verksamhet

Primär och sekundär skyddszon:

Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, är förbjuden.

Tertiär skyddszon:

Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken råder anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, kräver tillstånd.

§ 9 Underhåll av väg och parkeringsytor

Primär och sekundärskyddszon:

Upplag och tillverkning av asfalt och vägsalt är förbjudet.

Spridning av vägsalt kräver anmälan. Saltinblandad sand (max 5 %) undantas från kravet på anmälan.

§ 10 Materialtäktverksamhet, andra schaktarbeten och markarbeten

Primär och sekundär skyddszon:

Materialtäkt och husbehovstäkt av berg, sand, jord, torv och liknande är förbjudet.

Schaktningsarbete, pålning, spontning och underjordsarbete kräver tillstånd.

Tertiär skyddszon:

Husbehovstäkt av berg, sand, jord, torv och liknande kräver tillstånd.

§ 11 Energianläggningar

Primär och sekundär skyddszon:

Det är förbjudet att anlägga energianläggningar för lagring av och utvinning av värme eller kyla ur berg eller mark.

§ 12 Brunnar

Primär och sekundär skyddszon:

Nya uttag av vatten från berg eller jord som inte avser kommunal vattenförsörjning är förbjuden.

§ 13 Allmänna bestämmelser

Tillstånd och anmälan

I de fall ansökan om tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska sådan göras hos kommunens nämnd för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har prövats enligt 9 kap miljöbalken (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) och 11 kap miljöbalken (vattenverksamhet).

Vattentäktsverksamheten

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

§ 14 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter träder ikraft när de antagits av kommunfullmäktige i Sollefteå kommun.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder dessa föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas antagande om inget annat meddelas av kommunfullmäktige. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas. Verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt får bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd, respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Kommentarer

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap miljöbalken.

Hänsynsregler

I 2 kap miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel. 112, miljömyndigheten samt vattentäktens huvudman.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk.

Tillsyn

Kommunfullmäktige i Sollefteå kommun är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet enligt miljöbalken (1998:808) och miljötillsynsförordning (2011:13).

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Uppsättning av skyltar

Huvudmännen för vattentäkten ska sätta upp informationsskyltar vid vägar som passerar gränsen för skyddsområdet. För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt väglagen Länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt väglagen. Det är utöver detta lämpligt att huvudmannen informerar fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I 6 kap NFS 2015:2, Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel framgår att det är förbjudet att utan särskilt tillstånd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom primär (inre) och sekundär (yttre) skyddszone inom vattenskyddsområde. Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunens nämnd för miljöfrågor. Nämnden ska sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillståndet kan medges eller inte och om tillstånd ges också meddela villkor för tillståndet.

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor

I 10 kap. NFS 2003:24, Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor anges ytterligare krav inom vattenskyddsområde. Där framgår bland annat att vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde skall informationsskylt om "vattenskyddsområde" vara uppsatt samt att cistern eller lösa behållare med en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Generellt krav på sekundärt skydd gäller inte, enligt dessa föreskrifter, befintliga cisterner och lösa behållare med tillhörande rörledningar installerade på en plats som vid tidpunkten för installationen inte utgjorde vattenskyddsområde. Med sekundärt skydd menas anordning som säkerställer att vätska kan uppfångas från en läckande cistern. Dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En invallning är en annan typ av sekundärt skydd.

Cisterner och rörledningar som installerats och tagits i bruk i enlighet med de vid installationen gällande bestämmelserna och som inte har sekundärt skydd, ska genomgå återkommande kontroll med ett intervall av 6 år om anordningen har ett gott korrosionsskydd, och med ett intervall av 3 år om anordningen saknar ett gott korrosionsskydd.

Petroleumprodukter

Petroleumprodukter är användbara material utvunna från råolja genom bearbetning i oljeraffinaderier, t.ex. dieselolja, tjockolja, bensin, fotogen och gasol.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrift om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor NFS 2003:24, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl.a. att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, ska utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare ska informationsskylt om att tanken står i ett vattenskyddsområde vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde. Cistern eller lösa behållare för en sammanlagd volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Dispensmöjligheter

Om särskilda skäl föreligger kan kommunen medge dispens från ovan meddelade föreskrifter enligt 7 kap miljöbalken. I samband med en sådan prövning kan kommunen föreskriva de särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Övrig lagstiftning

Förutom dessa skyddsföreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet även sådana bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning.